

Afet Risk Azaltma Yaklaşımında Sivil Toplum ve Birey Odaklı Dönüşüm

Editör: Prof. Dr. Kürşat Esat ALYAMAÇ

Afetlerle mücadele sadece kamu kurumları ile yapılacak bir çalışma değildir ve afetlerle mücadele, afetin öncesini, afet anını ve sonrasını kapsayan bir bütündür. Bu bütüncül çalışmalarda başarılı olmak için kamu kurumları ve vatandaşın topyekûn ve tek bir vücut gibi hareket etmesi ana unsurdur.

Kamu kurumlarının afet yönetimi bağlamında yapacakları çalışmaların tanımları ve kapsamı kanun ve yönetmelik gibi resmî belgelerle net bir şekilde ortaya konulmuştur. Ancak vatandaşlarımızın afet yönetimine etkin

bir şekilde katılmalarının sağlanması üzerinde hassasiyetle çalışılması gereken bir konudur. Vatandaşlarımız güvenli ve etkin bir şekilde afet çalışmalarında yer almaları resmi gönlüllük sistemleri ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla olmaktadır. Afet risklerinin azaltılması çalışmalarında bu nedenle sivil toplum kuruluşları ve bireyler ön plana çıkmaktadır.

Amacımız, afetlerden önce risk azaltma çalışmalarında sivil toplum ve bireylerin önemini açıklayan, etkin çalışmalar için öneriler ortaya koyan ve

bu konuda literatüre öncülük eden bir çalışma yapmaktır.

Alyamaç, K. E. (Ed.) (2023) **Afet Risk Azaltma Yaklaşımında Sivil Toplum ve Birey Odaklı Dönüşüm**, Ankara: TIAV Yayınları.

Türkiye'de Mülki İdarenin Kriz Yönetme Kapasitesi: Covid-19 Örneği

Ali YILMAZ

Bu çalışmada, bir kriz yönetimi örneği olarak Covid-19 kriziyle idarenin mücadelesi ele alınmaktadır. Türkiye özelinde mülki idare sisteminin kriz yönetme kapasitesinin ayrıntılı bir şekilde irdelenmesi hedeflenmiştir. Öncelikle, Batılı ülkelerde idarelerin krizle mücadelesinde idari kapasitelerini güçlendiren, son dönemde literatürde öne çıkan krize müdahale aşamasında kullandıkları kriz yönetim ilke ve stratejileri tespit edilerek bunların kriz yönetmede idari kapasiteyi nasıl güçlendirdiği ele alınmaktadır. Sonrasında, bu ilke ve stratejiler ile kamu yönetimlerinin krizler karşısında idari kapasitelerini güçlendirdiği ortaya konan idari kapasite unsurları çerçevesinde, ülkemizde kriz

yönetimi ana hatlarıyla incelenmiştir. Bu yapılırken özellikle mülki idare teşkilatının işleyişi üzerinde odaklanılmış, krizlere etkin cevap verebilmek bakımından, illerde, ilçelerde devletin "idari kapasitesini" hayata geçirmekten sorumlu mülki idare sisteminin, kriz yönetiminde etkin olup olmadığı, yasal düzenlemeler ve işleyiş bakımından eksikliklerinin neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmada temel amaç, Covid-19 krizinde kamu yönetimi uygulamalarının etkinliğini realist ve eleştirel bir şekilde irdeleyerek, buna benzer krizlerle mücadelede devletlerin kapasitelerini arttırmada en önemli unsurlardan birini teşkil eden idari kapasitenin güçlendirilmesinin; yönetimin kriz ve acil

durum yönetimleri konusunda daha etkili ve verimli hâle getirilmesinin yollarını saptamaktır.

Yılmaz, A. (2023) **Türkiye'de Mülki İdarenin Kriz Yönetme Kapasitesi: Covid-19 Örneği**, Ankara: TIAV Yayınları

Türkiye'deki İBBS Düzey-1 Bölgelerinin Nüfus Coğrafyası

Murat YILMAZ

Türkiye'de günümüzde yaklaşık 85,5 milyonluk bir nüfus bulunmakta olup bu nüfus düzey-1 bölgeleri arasında dengeli bir şekilde dağılmamaktadır. Yine nüfusun çeşitli nitelikleri de düzey-1 bölgeleri arasında önemli farklılıklar göstermektedir. Bu çalışmada 2002 yılında yapılan yasal düzenleme ile (istatistiki bilgi toplamak için yapılan istatistiki bölge birimleri sınıflandırması-İBBS) oluşturulan 12 düzey-1 bölgesinde nüfusun gelişimi, dağılışı ve hareketleri ile kentleşme oranı, demografik yapısı, bağımlılık oranı, eğitim durumu, evlenme-boşanma hızı ve ortalama hane halkı büyüklüğü gibi çeşitli nitelikleri incelenmiştir. Aradan 20 yıldan fazla zaman geçmiş olmasına rağmen

2002'de oluşturulan düzey-1 bölgelerinde nüfusun gelişimi, dağılışı ve çeşitli niteliklerinin incelendiği ilk kitap çalışması bu araştırma olmuştur.

Günümüzde düzey-1 bölgelerinden bazılarının Türkiye'deki 85,5 milyon nüfustaki payı %13 ile %19 arasında değişirken bazılarında bu pay %3 bile değildir. Öte yandan nüfusun yaş-cinsiyet yapısı, medyan yaşı, bağımlılık ve kentleşme oranı, hareketleri ve eğitim durumu da düzey-1 bölgeler arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada düzey-1 bölgelerinde nüfusun gelişim seyri ve dağılışı ile bazı niteliklerinin bölgesel farklılıklarının detaylı olarak incelenmesi ve mekânsal fark-

lılıkların harita ve grafiklerle gösterilmektedir.

Yılmaz, M. (2023) **Türkiye'de İBBS Düzey-1 Bölgelerinin Nüfus Coğrafyası**, 2. Basım, Ankara: TİAV Yayınları.

Türkiye Yüzyılına Girerken Diploması Üzerine Ekonomi - Politik Yazılar

Editörler: Selim ÇAPAR-Halil İbrahim AYDIN

Bu çalışma diploması konusuna odaklanmaktadır. Amacı, genelde diploması, özeldede kamu diploması bağlamında Türkiye'nin potansiyeline ilişkin bir bakış açısı sunmaktır. Türkiye'nin farklı kurum ve kanallardan etkili olma kapasitesi hakkında bir düşünce üretme çabasının sonuçları bu çalışmada yer almaktadır. Türkiye Yüzyılına girerken bu çalışma ayrı bir önem kazanmıştır.

Entelektüel bir sohbet olarak başlayıp, kalıcı bir eser haline dönüşen bu çalışmada diplomasının türlerine yer

verilmiştir. Kitabın oluşma sürecinde var olan kıymetli eserlerden farklı olarak ekonomi-politik bir çizgide metinler kaleme alınması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, tasarlanmış olan kitap projesinin içeriğini diploması ve türevi konular oluşturmaktadır. Bu kitap, özellikle dinamik bir alan olması nedeniyle su diploması, bilim diploması ve kültürel diploması gibi güncel konuları da içinde barındırmakta ve ekonomi-politik bir bakış açısı ile kaleme alınmış bulunmaktadır. Öte yandan, İçişleri Bakanlığı bünyesinde

yürütülen diploması faaliyetleri de kitapta vurgulanmaktadır.

Çapar, S. ve H. İ. Aydın (2023) **Türkiye Yüzyılına Girerken Diploması Üzerine Ekonomi - Politik Yazılar**, Ankara: TİAV Yayınları.

Hastanelerin KBRN Tehdit ve Tehlikelerine Karşı Farkındalık ve Hazırlıkları

Sadi ERGİN

Dünyada ve ülkemizde, endüstrileşme kaynaklı şehirleşme bir yandan devasa bir sanayi toplumu oluştururken kendi içinde yaşadığı tezatlar sebebiyle bireyselliği de ön plana çıkarmış ve toplum içi merhamet ve yardımlaşmayı azaltmıştır. Tarihte görülmemiş ağır ve modern silahlanma ve endüstriyel/meteorolojik afetler de insanlığı tehdit etmektedir. Bireylerin, kurumlar ve devlet karşısında beklentileri afet ortamlarında sosyal medyanın da etkisiyle azami seviyeye yükselmiştir. Böylesine, adı konulmamış kaos yüzülünde devletler ve uluslararası organizasyonlar, afetlere hazırlık kapasitelerini artırmayı amaçlayan çalışmalara hız vermişlerdir.

Bu kitap, muhtemel bir KBRN tehdit ve tehlikesinde, ülke genelinde Sağlık Bakanlığı tarafından referans hastane olarak yetkilendirilen hastanelerin aniden oluşacak olağanüstü durumlar hakkında farkındalık ve hazır oluşlarının değerlendirilmesine katkı sunabilmesi için hazırlanmıştır.

Kriz ortamlarında hastanelerin acil servis, poliklinik ve klinik bazında personel ve idarecileriyle gösterecekleri tutum kamuoyuna güç ve güven verecektir. Bu kapsamda hazırlanan kitabımızda hastane yöneticilerinin olağanüstü şartlara yönelik KBRN hazırlığına yönelik bilinç ve isteği tüm hastane personelinin ve 112 ambu-

lans servis ekibi başta olmak üzere tüm paydaşların konuya ilgisini ve motivasyonunu sağlayacağı düşünülmektedir.

Ergin, S. (2023) **Hastanelerin KBRN Tehdit ve Tehlikelerine Karşı Farkındalık ve Hazırlıkları**, Ankara: TİAV Yayınları.

Z Kuşağının Dijital Okuryazarlığı Bağlamında Mahremiyet Algısı

Tolga AKKUŞ

Dijital dönüşüm ile başlayan süreçte teknolojisiz bir hayat kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu sebeple dijital dünyada daha güvende olmak için dijital mahremiyet konusunda bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Yetişkinler, gençler ve özellikle çocuklar için dijital mahremiyet ve bilgi güvenliği ile ilgili önlemler alınmalıdır, dijital mahremiyet kavramı internetteki tehlikelerin artması ile büyük önem kazanmıştır. Teknolojik

gelişmelerin hızlanması ile birlikte dijital dünyada yeni mahremiyet ihlalleri yaşanmaktadır. Bu durumu engellemek ve kalıcı bir çözüm bulabilmek için kullanıcıların dijital okuryazarlık yetkinliklerini geliştirmesi gerekmektedir. İnternet platformları özellikle gençler için büyük tehlikeler barındırmaktadır, dijital dünyada yaşanan mahremiyet ihlalleri teknolojik gelişmelere paralel olarak artmakta ve daha riskli hale gelmektedir.

Akkuş, T. (2023) **Z Kuşağının Dijital Okuryazarlığı Bağlamında Mahremiyet Algısı**, Ankara: TİAV Yayınları.

Dünyada ve Türkiye’de Jandarma Teşkilatlarında Dönüşüm

Ekrem KÜPELİOĞLU & Selim COŞKUN

Genelde dünya jandarma teşkilatlarındaki değişimi ele alan bu çalışma, özel olarak Türk ve Fransız Jandarmalarında gerçekleştirilen yapısal reformlar ve sonrasında meydana gelen dönüşümler karşılıklı olarak irdelemektedir. Zira, Türk ve Fransız Jandarma teşkilatları gerek tarihi geçmişleri, imkân ve kabiliyetleri ile profesyonel personel sayıları açısından diğer jandarma teşkilatlarına örneklik teşkil eden ve birbirine oldukça benzeyen iki köklü jandarma teşkilatı özelliği göstermektedir.

Bu karşılıklı çalışmada Fransız Jandarmasının 2009 yılında ve devamında yapılan yasal düzenlemelerle savunma bakanlığından koparılıp İçişleri Bakanlığına bağlandığı, bununla birlikte, bilindiğinin aksine, jandarmanın kuruluşundan itibaren var olan askeri statüsünün yasal olarak güvence altına alındığı, jandarmanın başta eğitim ve disiplin olmak üzere birçok açıdan savunma bakanlığına bağlılığının korunduğu görülmektedir. Böylelikle, Fransızca yaklaşma (rapprochement) olarak ifade edilen jandarma reformunda jandarmanın bir yandan asker diğer yandan kolluk teşkilatı olarak geleneksel yapısının muhafaza edilmeye çalışıldığı söylenilebilir.

Buna karşılık, Türkiye’de yoğun olarak 25 Temmuz 2016 ve devamında gerçekleştirilen Türk Jandarma reformunda ise, Jandarma Teşkilatı tüm yönleriyle İçişleri Bakanlığına bağlanmış, askeri statüsü kaldırılarak, teşkilatlanma, kullandığı standartlar, araç gereç, eğitim, disiplin ve denetimi açısından Türk Polis Teşkilatı ile adeta eşitlenmiştir. Böylelikle, Fransa’da görüldüğünün aksine Türk Jandarma reformunda jandarmanın bir yandan asker diğer yandan genel kolluk olma durumuna son verilmiş; Jandarmanın bir yandan Genelkurmay Başkanlığına bağlı iken diğer yandan İçişleri Bakanlığına bağlı olduğu nevi şahsına münhasır karmaşık bağlılık yapısı kaldırılmış, genel kolluk olarak sevk ve idaresi kuvvetlendirilmiştir.

Altundaş, O. (2023) **Dünyada ve Türkiye’de Jandarma Teşkilatlarında Dönüşüm**, Ankara: TİAV Yayınları.

